

Utvalg: Kontrollutvalget
Møtested: Møterom Lyderhorn, Aasegården
Dato: 11.09.2018
Tidspunkt: 17:00

Møteplan:

Kl. 17.00 – 17.15 Presentasjon av Deloitte som ny revisor
Kl. 17.15 – Saksbehandling
Folkevalgtopplæring for kontrollutvalget

Til varamedlemmene er denne innkallingen til orientering. Dersom det blir aktuelt at varamedlemmer skal møte vil det bli gitt nærmere beskjed.

Dersom noen av medlemmene ikke kan møte og må melde forfall, blir de bedt om å gjøre dette så tidlig som mulig ved å ringe til Roald Breistein tlf. 97 50 51 52 eller til Hogne Haktorson, tlf. 911 05 982.

Det er planlagt at Roald Breistein møter fra sekretariatet, på dette møtet.

Karl Johan Hallaråker
kontrollutvalgsleder

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Kopi: Leder i kirkelig fellesråd
Kirkevergen
Revisor

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
PS 28/18	Godkjenning av innkalling og saksliste		
PS 29/18	Godkjenning av møteprotokoll fra forrige møte		
PS 30/18	Vurdering av om Deloitte AS er uavhengig i forhold til BKF		2017/90
PS 31/18	Deloitte AS presenterer revisjonsplan 2018 for regnskapsrevisjonen i BKF		2017/82
PS 32/18	Kurs i regi av Deloitte høsten 2018		2018/53
PS 33/18	Bestilling av forvaltningsrevisjon		2018/57
PS 34/18	Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i Bergen kirkelige fellesråd		2017/76
PS 35/18	Referatsaker		
RS 4/18	Regnskapsrapport kontrollutvalget pr 31.07.2018		2017/76
PS 36/18	Eventuelt		

PS 28/18 Godkjenning av innkalling og saksliste

PS 29/18 Godkjenning av møteprotokoll fra forrige møte

Arkivsak: 216
Arkivnr: 2017/90-4
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksfremstilling

Saksgang

Utvalg	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	30/18	11.09.2018

Vurdering av om Deloitte AS er uavhengig i forhold til BKF

Bakgrunn for saken:

I samsvar med forskrift om revisjon (revisjonsforskrifta) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor for kommuner og fylkeskommuner ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet ligger til kontrollutvalget, jf. merknader til nevnte paragraf.

Jf. revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Det vil være naturlig at revisor for Bergen kirkelige fellesråd leverer tilsvarende egenvurdering til kontrollutvalget.

Oppdragsansvarlig revisor for Bergen kirkelig fellesråd hos Deloitte, Unni-Renate Moe, har sendt over en slik egenvurdering. Egenvurderingen ligger ved saken.

Drøfting

I regler for kontrollutvalget § 2 heter det bl.a.:

Kontrollutvalget skal på Fellesrådets vegne forestå den løpende kontroll med BKF's virksomhet – herunder kontrollere om Fellesrådets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger. Kontrollutvalget skal påse at BKF's regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Som det går frem av denne forskriften har kontrollutvalget ansvar for å se til at BKF's regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalgets behandling av ansvarlige revisors egenvurdering, vil være et ledd i å se til at dette er tilfelle.

De spesifikke lovhjemlene om uavhengighet, jf. kommuneloven § 79, samt forskrift om revisjon, §§ 13-14, er medtatt i egenerklæringen.

Sekretariatet kan ikke se at det kommer frem opplysninger i egenerklæringen som svekker Deloittes oppdragsansvarlige revisor, Unni-Renate Moe, sin uavhengighet i forhold til Bergen kirkelige fellesråd.

Konklusjon

Ut fra innholdet i egenerklæringen blir det anbefalt å ta den til etterretning.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar egenvurderinga fra ansvarlig revisor, Unni-Renate Moe vedr. om Deloitte er uavhengig i forhold til Bergen kirkelige fellesråd, til etterretning.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg

1 Uavhengighetserklæring Bergen kirkelige fellesråd

Til Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd

Uavhengighetserklæring

Deloitte AS v/partner Unni-Renate Moe sin egenvurdering av uavhengighet følger punktvis i forhold til krav i kommuneloven § 79 og revisjonsforskriftene §§ 13 og 14:

Pkt. 1: Ansettelsesforhold	<i>Ansvarlig revisor eller andre som deltar i revisjonen har ikke annen stilling hos kommunen eller i virksomheter som kommunen deltar i.</i>
Pkt. 2: Medlem i styrende organ	<i>Ansvarlig revisor eller andre som deltar i revisjonen er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som kommunen deltar i.</i>
Pkt. 3: Deltar i eller har funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	<i>Ansvarlig revisor eller andre som deltar i revisjonen har ikke funksjoner i noen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor for Bergen kirkelige fellesråd.</i>
Pkt. 4: Nærstående	<i>Ansvarlig revisor eller andre som deltar i revisjonen har ikke nærstående som har tilknytning til Bergen kirkelige fellesråd som er av betydning for vår uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt. 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<i>Vi bekrefter at det for tiden ikke blir ytet rådgivnings- eller andre tjenester til Bergen kirkelige fellesråd som kommer i konflikt med krav til uavhengighet og objektivitet.</i>
Pkt. 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	<i>Vi bekrefter at det for tiden ikke blir ytet tjenester til Bergen kirkelige fellesråd som hører inn under kommunen sine egne ledelses- og kontrolloppgaver.</i>
Pkt. 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	<i>Vi bekrefter at Deloitte for tiden ikke opptre som fullmektig for Bergen kirkelige fellesråd.</i>
Pkt. 8: Andre særegne forhold	<i>Vi kjenner ikke til at det foreligger andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til Deloitte AS som revisor for Bergen kirkelige fellesråd.</i>

Bergen, 27. august 2018
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor

Arkivsak: 216
Arkivnr: 2017/82-20
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksfremstilling

Saksgang

Utvalg	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	31/18	11.09.2018

Deloitte AS presenterer revisjonsplan 2018 for regnskapsrevisjonen i BKF

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget i bergens kirkelige fellesråd har ansvar for at det blir gjennomført regnskapsrevisjon i BKF, jf. regler for kontrollutvalget § 2, der det bl.a. står:

«Kontrollutvalget skal påse at BKF's regnskaper blir revidert på en betryggende måte.»

Drøfting

Kontrollutvalgets behandling av revisjonsplan og informasjon om regnskapsrevisjonen så langt i 2018, vil være et ledd i å se til at kommunen sine regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Sekretariatet har mottatt vedlagte revisjonsplan for 2018.

Slik sekretariatet ser det, bør kontrollutvalget få anledning til å komme med innspill til fokusområder i interimrevisjonen som skal gjennomføres dette året, dersom de ønsker det, selv om det er revisjonen som fastsetter den endelige revisjonsplanen.

Konklusjon

Dersom det ikke kommer frem noe spesielt i møtet blir det anbefalt at kontrollutvalget tar informasjonen fra Deloitte AS til orientering.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalet tar revisjonsplanen og informasjonen om regnskapsrevisjonen så langt i 2018 fra Deloitte AS til orientering.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg

1 Revisjonsplan Bergen Kirkelige Fellesråd 2018

Område	Angrepsmåte	Ansvarlig	Tidspunkt
Oppstartsmøte med økonomisjef og regnskapsfører	Revisjonen har oppstartsmøte med økonomisjef og regnskapsfører tidlig på høsten for å gå kort gjennom revisjonsprosessen og for informasjonsutveksling om evt. endringer. I møtet vil misligheter og rutiner knyttet til forebygging og avdekking av misligheter bli vektlagt.	Deloitte	Sept.
Rutiner	Vi vil kartlegge og teste vesentlige rutiner i fellesrådet: • Utgifter/innkjøp • Lønn • Inntekter Fokus her vil være på etablert intern kontroll på de ulike områdene.	Deloitte - interimsrevisjon	Sept./okt.
Utgifter	Detaljkontroll av utgifter.	Deloitte - interimsrevisjon	Sept./okt.
Investeringer/finans	Påse at fellesrådet har regler for finansforvaltningen. Påse at reglene følges.	Deloitte - interimsrevisjon	Sept./okt. Jan.- mars
Nærstående parter	Kartlegge omfang av transaksjoner med nærstående.	Deloitte - interimsrevisjon	Sept./okt.
Kontrollutvalgsmøte	Revisor skal i etterkant av interimsrevisjonen informere kontrollutvalget om evt. vesentlige funn.	Deloitte	Okt./nov.
Mva.kompensasjon	Revisor skal foreta kontroll av hver termin for mva.kompensasjon før denne sendes inn og signeres. Regnskapsfører skal derfor sende nødvendig dokumentasjon (tall i omsetningsoppgave og oversikt over alle transaksjoner for den aktuelle termin) til revisor <u>senest fem virkedager</u> før frist for signering. Frist for innsendelse er innen 1 måned og 10 dager etter utløpet av hver termin, jfr Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. § 7. For 3. termin er det utsatt frist. Økonomisjef er ansvarlig for innsendelse og for å gi beskjed til Deloitte når oppgaven er klar til signering.	Økonomisjef og Deloitte Økonomisjef og Deloitte	Løpende
Offisielt regnskap	Årsregnskapet skal bestå av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noteopplysninger, jfr. Forskrift om økonomiforvaltningen for kirkelige fellesråd og	Kirkeverge	Undertegn et og framlagt revisor

Område	Angrepsmåte	Ansvarlig	Tidspunkt
	menighetsråd i Den norske kirke § 5-7. Notekravene i § 5-4 er et minimumskrav.		innen 01.03
Offisielt regnskap til revisor	Avstemminger må ikke være ferdigstilt ved avleggelse av regnskapet, men samtlige avstemminger må være ferdigstilt til dato for revisjonsbesøk.	Økonomisjef	
Offisielt regnskap	Ved mottak av endelig regnskap, vil vi påse følgende: • Regnskapsmaterieell mottas innen 01.03. • Regnskapsoversikter henger sammen • Nødvendige noteopplysninger er utarbeidet • Avslutning av regnskapene er iht. forskrift • Budsjettall stemmer med vedtatt budsjett	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Bank	• Bankavstemming	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Investeringer	• Verdsettelse og klassifisering av verdipapirer • Avkastning på verdipapirer	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Fordringer	• Kundereskontro mot regnskap • Tap på krav (inkl. innbetalingskontroll) for fordringer generelt inkl. vurdering av kundefordringer • Kreditsaldoer • Periodisering inntekter • Avsetninger knyttet til forskuddsbetalte utgifter	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Driftsmidler	• Anleggsregister mot regnskap • Aktivering	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars

Område	Angrepsmåte	Ansvarlig	Tidspunkt
	• Salg • Avskrivninger iht. regelverk • Gjennomgang prosjektrekskap		
Påløpte utgifter	• Vurdere om fellesrådet har tilfredsstillende rutine for å identifisere avsetning for påløpte utgifter • Vurdere avsetningene som er gjort	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Leverandørgjeld	• Leverandørreskontro mot regnskap • Debetposter • Utbetalingskontroll	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Egenkapital/fond	• Evt. bevegelser kontrolleres mot avsetninger og bruk i driftsregnskap og investeringsregnskap • Kapitalkonto	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Inntekter	• Analyse av inntekter • Rammeoverføring kommune	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Utgifter	• Analyse av utgifter • Periodisering iht. anordningsprinsippet	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Lønn	• Analyse av lønnskostnader • Kontrolloppstilling over innberettet beløp • Feriepenger • Pensjon • Skattetrekk • Arbeidsgiveravgift • Sykepengerefusjoner	Deloitte - årsoppgjør	Jan. -mars
Revisjonsberetning	Revisor skal avgi revisjonsberetning senest 1. april, jfr. Forskrift om økonomiforvaltningen for kirkelige fellesråd og menighetsråd i Den norske kirke § 5-7.	Deloitte	Senest 1. april

Område	Angrepsmåte	Ansvarlig	Tidspunkt
Kontrollutvalget	Økonomisjef og kirkeverge skal sende årsregnskap inkludert årsberetning til sekretariatet umiddelbart etter ferdigstilling slik at sekretariatet kan forberede sak til kontrollutvalget	Kirkeverge/ økonomisjef	Umiddelbart etter ferdigstilling, i god tid før møte i kontrollutvalget

Arkivsak: 085
Arkivnr: 2018/53-2
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksfremstilling

Saksgang

Utvalg	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	32/18	11.09.2018

Kurs i regi av Deloitte høsten 2018

Bakgrunn for saken:

Bergen kirkelige fellesråd har avtale med Deloitte AS som revisor med virkning fra 01.07.2018. I kontrakten som er inngått går dette frem av vedlegg B kravspesifikasjon punkt 3.3 opplæring:

«REVISOR skal legge frem for kontrollutvalget forslag om, og holde kurs for utvalget sine medlemmer, politisk nivå og/eller for medarbeidere i administrasjonen. Tema skal avtales med kontrollutvalget i det enkelte tilfelle. Omfang skal regnes til 1 kursdag pr. år. Slike kurs skal som en hovedregel holdes hos KUNDEN.»

Drøfting:

Det blir nå lagt frem sak om hvilket kurs kontrollutvalget skal velge i høsthalvåret 2018. Deloitte sitt forslag til kurs som kan være aktuelle å holde for kontrollutvalget og/eller administrasjonen i BKF ligger ved saken.

I møtet bør kontrollutvalget drøfte seg frem til hvilket kurs en ønsker å få gjennomført høsten 2018. Videre bør en drøfte om en skal spørre om administrasjonen om de ønsker å benytte deler av denne kurskvoten. Det normale til nå har vært at slike kurs har hatt en varighet på 2 timer og de har blitt holdt i forbindelse med et kontrollutvalgsmøte.

Konklusjon:

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget diskuterer hvilket kurs de vil at Deloitte skal gjennomføre høsten 2018. Videre bør utvalget be sekretariatet ta seg av det praktiske med organisering og avvikling av kurset, gjerne i samarbeid med administrasjonen i BKF.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalet ber om at Deloitte gjennomfører kurs innen i forbindelse med møte i kontrollutvalget
2. Sekretariatet blir bedt om å ta seg av alt det praktiske med organisering, kunngjøring og avvikling av kurset, gjerne i samarbeid med administrasjonen i BKF.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg
1 Kurstilbod 2018

Kva kurs kan Deloitte tilby til kontrollutvala?

	Tema	Stikkord	
1	Samfunnsansvar og antikorrupsjon	- Gi ei innføring i relevante lover, krav og konsekvensar. Gi praktiske eksempler og underbygge betydninga av eit tilstrekkelig arbeid med antikorrupsjon	
2	Innkjøp i samsvar med regelverket	- Kva er hovedprinsippa i regelverket? - Kvifor er det viktig med god kontrakts- og leverandør oppfølging?	
3	Meirverdiavgift og meirverdiavgiftskompensasjon	- Innføring i kompensasjonsordninga - Praktiske eksempler	
4	Justeringsplikt og -rett	- MVA ved (fylkes-) kommunens overtaking av bygg og anlegg	
5	Habilitet	- Kurset vil gi ei innføring i regelverk knytt til habilitet, korleis desse vurderingane kan gjerast og korleis (fylkes-) kommunen kan etablere gode rutiner for å sikre at atilsette ikkje handsamer saker kor dei er inhabile	
6	Ny kommunelov	- Kva er dei viktigaste endringane frå tidlegare lov?	
7	GDPR	- Nye krav til informasjonstryggleik	
8	Arkivering, journalføring og offentlighet		
9	Utvalte tema knytt til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll	- Kva er forvaltningsrevisjon og/eller selskapskontroll? - Korleis gjere ei god bestilling? - Korleis følgje opp ein gjennomført revisjon? - M.v.	

	Tema	Stikkord	
10	Innføring i kommunerekneskap	- Grunnleggande innføring i kommunerekneskap	
11	Roller og rolleforståing i kommunal eigarskapsforvaltning	- Roller og rolleforståing i kommunal eigarskapsforvaltning - Kva roller har kommunen sin eigarrepresentant, valte styremedlemmar mv.	
12	Avstemming av rekneskapen	- Kva bør ei avstemming innehalde? - Kor ofte bør avstemmingar utarbeidast? - Kva avstemmingar skal utarbeidast? - Kva regelverk gjeld på området?	
13	Pensjon	- Kurset omhandlar gjeldande regelverk på området og praktiske eksemplar.	
14	Innberetning av lønn	- Kva ytingar er arbeidsgivaavgiftspliktige og kva er oppgavepliktige?	
15	Investeringsrekneskap	- Krav til investeringsrekneskap - Skilje mellom driftsrekneskap og investeringsrekneskap - Kva skal bokførast i driftsrekneskapen? - Kva kriterium skal vere oppfylt for bokføring i investeringsrekneskapen?	
16	Andre rekneskapsmessige problemstillingar	- Tilpasse den enkelte kommune	

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 264,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.

Arkivsak: 217
Arkivnr: 2018/57-1
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksfremstilling

Saksgang

Utvalg	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	33/18	11.09.2018

Bestilling av forvaltningsrevisjon

Bakgrunn for saka:

Fellesrådet i BKF vedtok regler for kontrollutvalget i møte 20.12.2017 der det står dette i § 5:

«Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at Fellesrådet er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Planen vedtas av Fellesrådet selv som kan delegeres til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Planen skal baseres på en overordnet analyse av BKF's virksomhet ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Kontrollutvalget treffer nærmere bestemmelser om hvilke revisjoner som skal utføres innenfor planens rammer. Forvaltningsrevisjoner skal gjennomføres i tråd med Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001 eller tilsvarende.

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, skal kontrollutvalget avgi rapport til Fellesrådet om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og om resultatene av disse.

Kontrollutvalget skal påse at Fellesrådets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.»

Drøfting:

Det er litt over ett år igjen av valgperioden. Slik sekretariatet ser det vil det ikke være formålstjenlig å bruke tid og ressurser på å gjennomføre en overordnet analyse som skal danne grunnlag for en plan for forvaltningsrevisjon med så kort tid igjen av valgperioden slik det er skissert i første avsnitt i § 5 i regler for kontrollutvalget. En slik prosess bør i stedet starte opp høsten 2019 av det nyvalgte kontrollutvalget med

Besøksadresse: Agnes Mowinckelsgt. 5 - Postadresse: Postboks 7900. 5020 Bergen - Telefon 55 23 90 00

Mobil 97505152 - E-postadresse: roald.breistein@hfk.no eller kontrollutvalet@hfk.no

Bankgiro nr. 5201 06 74239 - Foretaksnr. NO 938 626 367 mva.

tanke på å få på plass en analyse og plan som kan legges frem for godkjenning i Fellesrådet i løpet av første halvdel av 2020.

Sekretariatet foreslår i stedet at kontrollutvalget tar utgangspunkt i årsplan for kontrollutvalget i BKF for 2018, som ble vedtatt i møte 31.10.2017, der det i punkt 5 er listet opp disse mulige prosjektene:

- Personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene
- BKF's håndtering av gjennomføringen av "Akasiasaken" når den ansees ferdigstilt
- Kontroll av fullmakter til AAU og Kirkevergen, og hvordan fullmaktene blir praktisert.

Når det gjelder prosjektet «Personalavdelingen og relasjonen mellom Kirkevergen og menighetene» har som kjent kirkevergen allerede orientert kontrollutvalget om saken i møte 08.05.2018 der det ble gjort slikt vedtak:

1. *Kontrollutvalet takker kirkevergen for informasjon, dialog og opplysninger og refleksjoner i møtet. Utvalget ønsker ny gjennomgang i løpet av vårhalvåret 2019.*
2. *Utvalget vil komme tilbake med bestilling til kirkevergen.*

I tillegg til dette bør kontrollutvalget i møtet drøfte om det kan være andre områder som kan være aktuelle å føye til på denne listen. Utgangspunktet bør være områder der utvalget ser at det kan være høy risiko for at ting kan gå galt samtidig som konsekvensen også kan være store dersom det går galt. Ut fra det som kommer frem under diskusjonen i møtet bør utvalget bestemme seg for hvilket forvaltningsrevisjonsprosjekt de ønsker å få gjennomført.

Det vil være budsjettmessig dekning til å starte opp et slikt prosjekt i 2018 og få gjennomført halve prosjektet på årets budsjett. Videre kan resten av prosjektet gjøres ferdig i 2019 når kontrollutvalget har fått tildelt nye budsjettmidler.

Konklusjon:

Med dette som utgangspunkt blir det invitert til valg av prosjekt i møtet, samt drøfting knyttet til formulering av formål, definering og avgrensing av prosjekt.

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget ønsker at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon innen
2. Deloitte blir bedt om å levere forslag til prosjektplan i tråd med de føringer utvalget har gitt, inkl. formål, problemstillinger, ev. avgrensinger, leveringstidspunkt og ressursbruk.
3. Forslag til prosjektplan bes levert sekretariatet senest innen2018.
4. Kontrollutvalget gir leder i utvalget, i samråd med sekretariatet, fullmakt til å godkjenne prosjektplanen.
5. Prosjektplanen blir lagt frem for kontrollutvalget til orientering i møte 04.12.2018.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Arkivsak: 151
Arkivnr: 2017/76-16
Saksbehandler: Roald Breistein

Saksfremstilling

Saksgang

Utvalg	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd	34/18	11.09.2018

Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet i Bergen kirkelige fellesråd

Bakgrunn for saken:

Forskrift om økonomiforvaltningen for kirkelige fellesråd og menighetsråd i Den norske kirke § 4 inneholder bestemmelser om budsjettarbeidet der det bl.a. står dette i § 4-1:

«Kirkelig fellesråd, og menighetsråd i ettsoknskommuner, skal hvert år fremme et samlet forslag til kommunen om bevilgninger over kommunens budsjett til den kirkelige virksomhet i kommunen, samt forslag til bevilgninger i økonomiplanperioden.»

I vedtatte regler for kontrollutvalget i Bergen kirkelig fellesråd § 7 står det bl.a. dette:

«Fellesrådet skal sørge for at kontrollutvalget har de ressurser som svarer til de oppgaver utvalget skal utføre, herunder sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.»

«Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for sitt arbeid. Dette forslaget følger kirkevergens innstilling til budsjett til Fellesrådet.»

Det går frem av rutiner som gjelder norske kommuner, jf. «Veiledning for regnskapsrapporteringen i KOSTRA» bl.a. dette når det gjelder Kontroll og revisjon:

«Utgifter og inntekter knyttet til kommunens kontrollutvalg etter kommuneloven § 77 og revisjon etter kommuneloven § 78. Herunder møtegodtgjørelser og andre utgifter knyttet til møteavvikling i kontrollutvalget, utgifter knyttet til kontrollutvalgssekretariatet, og utgifter knyttet til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Funksjonen omfatter ikke administrative internkontrollsystemer som er underlagt administrasjonssjefen.»

Overført til kontrollutvalget i BKF betyr dette at budsjettforslaget bl.a. må inneholde kostnader til regnskapsrevisjon (både for BKF og menighetene), eventuelt forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, sekretariats tjenester, møtegodtgjørelse, reisekostnader, kurs/konferanser osv.

Drøfting:

På bakgrunn av det som går frem over har kontrollutvalget ansvar for å utarbeide budsjettforslag for kontroll- og tilsynsarbeidet i BKF. Det som er spesielt med kontrollarbeidet er at det er kirkevergen og hans administrasjonen som blir revidert. Således skal kontrollutvalget innstille direkte overfor BKF sine styrende organ – i siste instans Fellestrådet.

For revisjonstjenestene er det tatt utgangspunkt i avtale som ble inngått med Deloitte AS med virkning fra 1.7.2018. Avtalen inneholder slike elementer:

- En fastpris for regnskapsrevisjon for Bergen kirkelige fellesråd som dekker alle kostnader, jf. regler for kontrollutvalget §§ 2 og 4.
- En fastpris for regnskapsrevisjon av menighetene og Bønnes menighets barnehage som dekker alle kostnader, jf. regler for kontrollutvalget §§ 2 og 4.
- Timepris for eventuell bestilling av forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og andre timebaserte utredninger, jf. regler for kontrollutvalget §§ 5 og 6.

Med en slik avtale er det forutsigbart hva kostnadene til regnskaperevisjonen vil utgjøre totalt for 2019. Det går frem av budsjettforslaget at kostnader til revisor utgjør en betydelig del av totalbudsjettet

Når det gjelder kostnader til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll vil det avhenge av hvor mye kontrollutvalget ønsker å bestille i løpet av året. Her er det tatt utgangspunkt i 350 timer pr. år, noe som er normalt forbruk i kontrollutvalg i mange av de kommunene vi er sekretariat for.

Videre er det lagt til grunn at det blir avholdt 5 møter i kontrollutvalget i 2019, 3 på våren og 2 på høsten. Ellers er det lagt inn møtegodtgjørelse, kostnader til at medlemmene i kontrollutvalget kan delta på en nasjonal faglig kontrollkonferanse, reisekostnader, servering på utvalgsmøtene og en diverse post.

Det er også lagt inn forslag om et beløp til ekstra tiltaksmidler. Dette er midler som er tenkt til ev. ad-hoc oppgaver, f.eks. øvrig forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og utredninger, som måtte komme underveis i året. Bakgrunnen for slike ekstra oppgaver kan f.eks. være medieoppslag eller bestillinger fra Fellestrådet som ikke står i godkjent plan.

Pris for tjenestene sekretariatet gjør for kontrollutvalget er lagt inn i tråd med avtale mellom BKF og Hordaland fylkeskommune.

Konklusjon:

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget vedtar forslag til budsjett inkludert endringer som blir gjort i møtet.

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget vedtar forslag til budsjett inkludert endringer som blir gjort i møtet. Budsjettforslaget sendes Fellestrådet for videre behandling.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg

1 Budsjettforslag 2019 KU i BKF

Budsjettforslag for kontrollutvalget i Bergen kirkelige fellesråd for 2019

Konto	Tekst	Budsjett 2017	Foreslått budsjett 2018	Vedtatt budsjett 2018	Budsjett 2019	Merknad
3080	Møtegodtgjersle		kr 33 708	kr 33 708	kr 34 878	
3099	Arbeidsgiveravgift				kr 4 000	
	Diverse		kr 5 000	kr 5 000	kr 5 000	
3124	Servering på møtene		kr 5 000	kr 5 000	kr 5 000	
3151	Kursavgifter/oppholdsutg v/kurs		kr 15 000	kr 15 000	kr 15 000	
3151	Følgevalgtoppl. for kontrollutvalget		kr 15 000	kr 15 000		
	Skyss og kostgodtgj generelt		kr 5 000	kr 5 000	kr 5 000	
3275	Revisjonshonorar BKF	kr 400 000	kr 915 000	kr 500 800	kr 680 000	I tråd med kontrakt med Deloitte
3275	Revisjonshonorar menighetene mv.				kr 190 000	I tråd med kontrakt med Deloitte
3275	Revisjonshonorar bistand	kr 150 000			kr -	
3271	Kjøp av sekretariatstjenester	kr 100 000	kr 180 000	kr 180 000	kr 185 000	I tråd med avtale med HFK
3271	Konkurransesutsetting av revisjon		kr 40 500	kr 40 500	kr -	
3275	Ekstra tiltaksmidler		kr 30 000		kr 30 000	
	Delsum	kr 650 000	kr 1 244 208	kr 800 008	kr 1 153 878	
	Meirverdiavgift	kr -	kr 289 500	kr -	kr 277 000	
	Moms-kompensasjon	kr -	kr -289 500	kr -	kr -277 000	
	Total budsjetttramme	kr 650 000	kr 1 244 208	kr 800 008	kr 1 153 878	

PS 35/18 Referatsaker

Sum utifter belastet Kontrollutvalgets budsjett pr 31.07.2018

3080 Godtgjørelse til folkevalgte	27 612	2. halvår 2017 utbetalt februar 2018 og 1. halvår 2018 utbetalt juli 2018
3099 Arbeidsgiveravgift	3 893	
3124 Servering (herunder kirkekaffe) (møter i kontrollutvalget)	352	
3151 Kurs og utdanning	2 988	Kurs Jorid V. Endal
3271 Kjøp av konsulenttenester	46 350	Sekreteriat Hordaland fylkeskommune
3275 Revisjonstjenester	39 790	Bistand kontrollutvalget
3275 Revisjonstjenester (fastpris regnskaprevisjon)	300 000	(totalt kr 400.000-hvorav kr 100.000 ble utgiftsført 2017)
Sum	420 985	Ex. mva

PS 36/18 Eventuelt